

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Forum Competens Quæstionibus ex Universo Jure
selectis, atque ad praxin utilissimis illustratum, Seu
Tractatus Canonico-Civilis**

Friderich, Melchior

Ingolstadium, 1709

Caput III. De Foro Contractûs.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61662](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61662)

CAPUT III.

De Foro Contractus.

§. I.

An Forum acquiratur in loco Contractus.

SUMMARIUM.

168. In loco Contractus quivis convenitur ratione contractus: etiam Clericus; sed solum coram Judice Ecclesiastico.
169. Etiam privilegiatus alius, nisi habeat privilegium in Corpore Juris clausum.
170. Idem procedit de quasi contractu & quavis conventionem.
171. Idem de distractu, seu negotio dissoluto.
172. Licet domicilium mutarit, qui in loco domicilij contraxit.
173. Juxta Statuta Bavariæ contrahens solum convenitur in loco domicilij.
174. Exceptis quibusdam casibus.
175. Quandoque etiam de Jure communi conveniri nequit in loco contractus.

168. Sortiri quemvis forum quoad contractum ibi, ubi contractum iniit, aperti juris est *C. ult. de For. comp. C. 1. §. 3. eod. in 6. L. heres absens 19. §. proinde. ff. de Judic.* ita tamen, ut Clerici conveniendi sint coram Judice Ecclesiastico, coram laico laici. *cit. C. 1. §. 3. & C. 1. de privil. in 6.* Neque obstat, quod Clericus absque licentia sui Ordinarij, cui videlicet ratione Beneficij vel domicilij subjectus est, in alienum Episcopum consentire nequeat juxta *C. significasti 18. de For. comp.* quia ibi agitur de prorogatione, eoque Episcopo, cui Clericus nullo modo subjectus est; secus si subjectus fiat ratione vel delicti, vel contractus, vel rei sitæ. Cur autem quivis in loco contractus conveniri possit, & si judicium suscipere ibi nolit, captis pignoribus ac manus injectione ad id compelli,

pellī, ratio est, ne creditores sumptibus & difficultatibus graventur in adeundo contra debitorem Judice domicilij. *C. 1. §. contra-hentes de For. comp. in 6. & ibi DD.* nam locus domicilij sæpe valde dissitus est, & ibi facile judicium fraudibus eludi possēt; præterquam quòd in loco contractūs facilius constare potest cūm de ipso contractu, tum de solemnitatibus requisitis, quàm ibi, ubi domicilium habet debitor advena.

169. Procedit assertio I. etiam de privilegiatis, ijs videlicet, qui privilegium habent, ut non nisi coram certo Judice respondere teneantur: nam nihilominus conveniri possunt coram Judice loci, in quo contraxerunt. *C. dilecti. 17. de For. comp. & cit. C. 1. de privil. in 6.* nisi habeant privilegium in corpore Juris clausum, ut post Bart. Castr. Felin. ac alij aiunt apud Petr. Barbosa in *L. 2. §. 3. ff. de Judic. n. 115.* Quæ tamen exceptio an jure subsistat, merito dubitari potest: nam si vera esset, sequeretur, quòd pupillus, vidua, ac miserabiles personæ, cūm habeant privilegium in corpore Juris clausum *L. un. C. quando Imperator.* conveniri in loco contractūs non possent; quòd tamen est contra mentem omnium, ut ait Barbosa *l. c. n. 118.* Milites quoque privilegium habent in corpore Juris clausum *L. tam collatores 18. pr. C. de re mil. & L. magisteriæ 6. C. de jurisd. om. judic. & tamen in loco contractūs conveniri possunt. L. penult. C. de pact.* Et quòd non obstante privilegio in corpore Juris clauso quis in loco contractūs conveniri possit, probat *L. 36. §. fin. ff. de Judic.* Verūm sustineri adhuc posse videtur hæc exceptio communi DD. calculo approbata. Nam *L. un. C. quando Imp.* solum dicitur, quòd pupilli & miserabiles personæ ad Imperatoris tribunal trahi nequeant, alios verò ipsi trahere eò queant: non verò absolutum fore privilegium ipsis conceditur. De militibus non omnibus, sed solum in Oriente constitutis sermo est *cit. L. 18. C. de re milit.* Magistris militum de causis militum cognoscendi potestas tribuitur *cit. L. 6. C. de Jurisd.* non tamen cum exclusione aliorum Judicum. Demum *L. 36. ff. de Judic.* non est sermo de personis privilegium

gium in corpore Juris clausum habentibus, vi cuius non nisi coram certo Iudice conveniri possint.

170. Procedit Assertio II. Non solum de contractu, sed etiam de quasi contractu, & omni conventionione, ex qua oritur obligatio. Accurs. Jaf. Gotof. in *L. 27. de cond. indeb.* Panor. in *C. fin. de For. comp. n. 29.* Felin. *n. 27.* Kling. *n. 11.* Cuiac. in *L. 7. ff. de pact.* Zanger. *de Except. p. 2. c. 1. n. 109.* Umm. *ad process. jud. disp. 4. th. 1. n. 4.* ac communis apud Olivap. 3. *For. Eccl. q. 22. n. 20.* contra Cuman. Albert. de Ros. ac alios. Patet ex *L. 19. §. 1. & L. 20. §. 36. ff. de Judic.* Neque solum de obligatione, quæ principaliter ex contractu oritur, sed etiam de secundaria, ad damna videlicet & interesse. *C. dilecti 17. de For. comp. & ibi Pan. n. 6. Butr. n. 17. Felin. l. c. n. 19. Jaf. in L. 1. ff. de eo, quod certo loco n. 6. Dec. in L. si convenierit ff. de Jurisd. n. 31.*

171. Procedit III. etiam de distractu, ita videlicet, ut ratione hujus conventio locum habeat ibi, ubi distractum negotium fuit. Ita tenent post Castr. Alex. Butr. ac alios Tiraq. in *Leg. conub. gloss. 5. §. 8. & Barbosa in L. 19. §. proinde de Judic. n. 12.* ubi tamen hanc legem malè adducit, quia verbum *distrabere* ibi non accipitur pro *dissolvere*, sed pro *vendere* juxta *tit. ff. §. C. de distract. pignor. tit. C. de patrib. qui fil. suos distrax. ac L. 2. §. fin. ff. de transact.* Pariter non apparet, quàm benè adducatur *L. exigere dotem. ff. de Judic. & L. qui loco certo ff. de condict. indeb.* Ratio verò est, quia contractus & distractus à pari procedunt. *L. Pomponius §. præterea ff. de acquir. poss. ipsèque distractus mutuo consensu factus conventionem includit, & obligationem: ubi autem conventio fit, & obligatio contrahitur, ibi conveniri quis potest, ut modò dictum est.*

172. Procedit IV. ut licet in loco domicilij contraxerim, & domicilium mutarim, nihilominus ibi conveniri adhuc possim ratione contractus vel quasi. *L. 2. C. de Jurisd. om. Jud. & ibi Bart. n. 1. Bald. ac alij, Pan. in C. proposuisti de For. com. n. 8. Felin. n. 2. Dec. in L. cum quædam. ff. de Jurisd. n. 4. Barbosa in L. 19. §. proinde*

de de Judic. rubr. de For. contr. n. 11. quia licet forum domicilij mutari possit, non tamen mutari potest forum contractus. Marian. C. ult. de For. com. n. 56. & cit. DD.

173. Hæc juxta Jus commune asserta sunt. Aliter loquendum est juxta Jus Bavaricum: ex eo enim, quod tit. 19. art. 10. der Landrecht statuitur, ut nullus subditus provincialis alterum arresto gravari faciat in publicis nundinis, aut urbibus & oppidis, ubi neuter eorum civis est, sed ut ad Judicem suum ordinarium remittantur, bene deducunt Ill. & Excell. D. Schmid & Prænob. D. de Bassis Semicent. 1. Contr. 29. à n. 2. nullum subditum provincialem habere facultatem, alium subditum extra locum domicilij conveniendi. Cum enim Judex loci contractus jurisdictionem in personam & res advenæ exercere nequeat, nisi per arrestum, detentionem, manûs injectionem, & captionem pignorum, consequens est, etiam actionem & conventionem prohibitam esse, utpote quæ cum effectu in loco contractus intentari non possit. Neque ratio supra allata n. 168. in Bavaria locum habet: tum quod locus contractus & domicilij sæpe parum distant, tum quod tribunalia, præsertim superiora, ita constituta sunt, ut nemo justè allegare possit difficultatem litigandi, ac contra inferiorem Judicem, si justitiam non administrat, facillè adiri superior possit.

174. At etiam in Bavaria extra locum domicilij subditus provincialis conveniri potest I. Si ibi, ubi intentatur actio, bona possidet, quæ actori expressè vel tacitè hypothecata sunt. Ita statuitur tit. 11. art. 1. der Landrecht & tit. 3. art. 1. desß Band. Proceß consequenter ad L. fin. C. ubi in rem actio. L. si prædium C. de præd. & alijs reb. min. & C. fin. de For. comp. juxta quæ actio realis instituitur coram Judice loci, ubi res sita est. II. Si quis certo loco promisit se soluturum: tunc enim in loco, in quem condixit solutionem, conveniri potest, & per detentionem ac arrestum ad solutionem compelli. Quæ exceptio expressè habetur cit. tit. 19. art. 10. III. Si quæpiam civitas aut oppidum detinendi vel arre-

standi

standi facultatem ex antiqua consuetudine habeat. *cit. tit. art. 7.* Qualis consuetudo vigere dicitur in Metropoli Bavariæ Monachij & Landshuti. Idem dicendum est de privilegio. Videatur Illust. ac Excell. D. Schmid *ad cit. art. 7. 9. & 10.* qui cum Prænob. D. de Bassis *cit. Contr. 29. n. 10.* bene ait, valere pactum, quo subditi Bavariæ promittunt, se responsuros in loco contractus, vel coram alio Iudice non suo: nam si juxta *cit. art. 10. tit. 19.* conveniri possunt in loco, in quem condixerunt solutionem, ut modo dictum est, non est ratio, cur non absolute valeat pactum de respondendo in loco contractus. Accedit, quod Jure Bavarico licita est prorogatio jurisdictionis, saltem tacita, uti aperte sumitur ex *tit. 5. art. 3. des Summarischen Proceß / & tit. 5. art. 13. des Gerichts-Ordnung.*

175. Sed & de Jure communi non semper conveniri in loco contractus potest debitor, videlicet si advena sit, & dum v. g. emit, statim ex loco recessurus est, idque nôrit venditor: censetur enim tunc, si pretium non statim expectat aut petit, fidem emptoris sequi, nec solutionem hîc petere, ac idcirco hîc convenire non potest. *L. 19. §. proinde 2. ff. de Judic. & ibi Gloss. Bart. Castr. Fulgos. Dixi I. si nôrit venditor, advenam emptorem statim discessurum: nam si hoc ignorat, convenire eum potest in loco contractus. cit. §. proinde.* Neque hæc sententia contradictorem habet, ut ait Fulgos. *ibi. n. 5.* Scientia verò aut ignorantia ex conjecturis probatur: v. g. si emptor peregrinus in loco contractus pergulam, tabernam, vel horreum conduxit, censetur animum habuisse aliquamdiu ibi permanendi, nec recedendi, donec satisfecerit obligationibus contractis. Ita omnes teste Barbof. *in cit. §. 2. n. 96. & 105.* Dixi II. si pretium non statim petit aut expectat: nam etsi sciat venditor, emptorem statim recessurum è loco, si tamen credit, solutionem ante discessum faciendam, convenire eum hîc poterit, quia fidem de pretio non habet, & moram in loco domicilij vel alio tempore hîc solvendi non concedit, ut observant *cit. DD. Ex dictis inferunt Bart. l. c. n. 1. Bald. col. 1. v.*

sed pone, Castr. n. 6. ac alij contra Fulgos. quòd venditor, si dicto modo secutus est fidem emptoris advenæ, eum in loco contractûs convenire non possit, tametsi is postea ad eundem locum, nondum factâ alibi solutione, revertatur: nisi, ut addit Castr. *in cit.* L. 19. §. 1. discedens emptor pergulam in loco contractûs servâisset. Idem porrò tradunt de venditore respectu emptoris quoad obligationem tradendi & evictionem præstandi. Similiter maritus de dote conveniri non potest, ubi de ea convenit, vel dotale instrumentum confectum est; sed solum in loco sui domiciliij. L. *exigere dotem* 65. ff. *de Judic.* & fusè ibi Petr. Barbofa. Denique Legatus conveniri in loco contractûs tempore legationis nequit super eo, quòd ante legationem contractum est, sed jus habet revocandi domum. L. 2. §. 3. & 4. ac L. 8. ff. *de Judic.* Quæ leges quomodo conciliandæ sint cum L. *eum qui* 5. §. 1. ff. *de constit. pecun.* videatur Cujac. L. 13. *obs.* 17. & Petr. Barbol. *in cit.* L. 2. §. 3. à n. 141.

§. II.

*Utrum in loco Contractûs ad ejus dissolutionem
agi possit.*

SUMMARIUM.

176. *Varia opiniones DD. proponuntur.*
 177. *In loco contractûs quisvis conqueri potest, sibi non esse numeratam pecuniam. Et agere ad rescissionem contractûs ex L. 2. C. de Rescind. vendit. Nec non de nullitate contractûs. Et Redditoriâ vel Æstimatoriâ actione ex ædilitio Edicti. Imò etiam ad restitutionem in integrum.*
 178. *Respondetur ad opposita.*
 179. *Episcopus loci contractûs relaxare juramentum potest, ut impugnari contractus valeat. Nec tamen rescindere contractum.*
 176. *Ingens hæc diffidium inter DD. est. Communis cum Bald.*

Bald. Dec. ac Jafone, teste Oliva p. 3. de For. Eccl. q. 22. n. 8. & Brunnem. in L. 2. C. ubi & apud quem affirmat, in loco solum domicilij, & non etiam in loco contractus, ad hujus nullitatem, vel rescissionem agi posse. Forum competens agnoscunt etiam in loco contractus Covarr. L. 1. var. c. 4. n. 1. Molin. de Just. tr. 2. disp. 523. n. 23. Gratiani discept. for. c. 14. n. 22. Coler. de process. execut. p. 2. c. 1. n. 24. § 44. Prænob. D. de Bassis in 50. decis. Justin. decis. 4. n. 6. post Bart. Butr. Felin. ac alios, quos allegat Oliva l. c. Distingunt Petr. Barbof. ad L. 19. §. proinde. ff. de Judic. à n. 24. & Oliva l. c. à n. 9. & in loco solum domicilij rescissionem petendam affirmant, si contractus ex utraque parte fuit perfectus, v. g. si pupillus læsus in contractu cum auctoritate tutoris inito, aut Ecclesia in venditione bonorum cum solemnitatibus facta, restitutionem in integrum petant: agi verò etiam in loco contractus posse, si contractus ex utraque parte perfectus non fuit, v. g. si pecunia numerata non fuit, aut contractus ex aliquo capite fuit nullus, & de nullitate agitur. Sed & leges hinc antinomiam continere videri possunt: nam cit. L. 2. C. ubi & apud quem dicitur, pro restitutione in integrum adeundum esse *provinciae præsidem, in qua domicilium habent, quos convenis*: quo textu nituntur primæ opinionis DD. E contrario L. in contractibus 14. §. ult. C. de non num. pecun. statuitur, posse quemvis in loco contractus apud ejus Judicem conqueri intra biennium, sibi non fuisse numeratam pecuniam: quâ decisione se munit secunda opinio.

177. Ut ista ritè decidantur, inter varios casus distinguendum est. Et in primis ex cit. L. 14. certum est, in loco contractus conqueri quemvis posse ob non numeratam pecuniam. Ratio est: quia ibi, ubi convenit, pecuniam esse solvendam, quasi contrahitur ad reddendam syngrapham pecuniâ non numeratâ, & hac ratione eodem loco, ubi obligatio ad implendum nata est, peculiaris quoque & propria ad resolutionem ejusdem negotij obligatio nascitur. Certum est 2. ex recepta doctrina Bart. in L. 1. de SS. Trim. n. 20. agi in loco contractus posse ex L. 2. C. de rescind. vend.

vend. si quis in venditione læsus sit ultra dimidium justii pretij: eò quòd ex hac lege non absolutè agitur ad rescissionem contractùs, sed disjunctivè ad rescissionem vel supplendum pretium: & quoad forum respicitur contractus, eaque, quæ in ipso interveniunt: at læsio intervenit in ipso contractu. Certum esse videtur 3. posse in loco contractùs denullitate contractùs agi, v. g. si usuraria pravitas intervenit, ut ait Brunnem. ad *cit. L. 14. n. 18.* aut si invalidus fuit ob defectum solemnitatis, dolum quoad substantiam &c. tum quòd eadem est natura distractùs & contractùs *arg. L. Pomponius 13. §. 2. ff. de acquir. vel am. poss. L. Exempto 11. §. 5. & 6. ff. de act. empt.* tum quòd ad Judicem loci contractùs pertinet cognoscere de valore contractùs, cum non possit compellere ad ejusdem implementum, nisi prius constet de ejus valore. Consequens ex modò dictis & certum est 4. ex *Ædilitio edicto* agi posse *redhibitoria actione* ad rescissionem contractùs in loco contractùs: quia Judicis, in cujus territorio contractus est initus, est cognoscere, utrum ob vitium rei in contractum deductæ *redhibitoria*, vel *æstimatoria* seu *quantò minoris* competat. Igitur duntaxat dubium est de remedio extraordinario restitutionis in integrum. Et hoc quoque nobili officio Judicis loci contractùs expediri posse ex dictis consequens esse mihi videtur. Nam si coram hoc Judice agi potest ex *L. 2. C. de rescind. vend.* non apparet ratio, cur non etiam ejusdem officium ad restitutionem in integrum implorari possit: tum quòd læsio, ob quam petitur restitutio, in contractu æquè intervenit, ac læsio ultra dimidium, ob quam ex *cit. L. 2.* agitur, & nullum inter unum, ac alterum casum differentia est, quàm quòd major læsio necessaria est ad agendum ex *cit. L. 2.* quàm quando petitur restitutio in integrum, & nonnunquam etiam per restitutionem in integrum non petitur rescissio contractùs, sed solum supplementum pretij: tum quòd in contractu tacita semper obligatio & quasi promissio intervenisse censenda est ad ea præstanda & resarcienda, quæ alterum alteri debere & præstanda esse æquus Prætor arbitratus

tratus fuerit; ac idcirco dum agitur ad restitutionem, ex ipso contractu agitur: tum denique, quod in loco contractus melior notitia ordinariè habetur de læsione facta & causâ restituendi, quàm alibi. Quam ob causam constitutum est *L. 2. C. ubi ratiocin.* ut qui administrationem gessit, in loco, ubi negotium & administrationem gessit, conveniri possit.

178. Neque obstat, quâ adversarij nituntur, *cit. Lex 2. C. ubi* *Capud quem cognit.* sic enim illa inquit: *consequens est, si de his (quæ ex transactione tradidisti) repetendis per in integrum restitutionem vel quamcunque aliam causam puta veris agendum, ejus adire te provincia præsidem, in qua domicilium habent, quos convenis.* ubi sub *tò adire* non necessariò intelligendum est *debere*, sed intelligi potest *posse*, non excluso videlicet Judice contractus. Deinde tametsi lex diceret, domicilij Judicem adiri debere, hoc tamen solùm de eo casu intelligendum foret, quo reus in loco contractus non invenitur, uti præter alios explicat Covarr. *l. c.* Nec valet, quod illi hâc dicunt, hac ratione nihil speciale illâ lege statui, cum aliunde manifestum sit, debitorem in loco contractus conveniri non posse, nisi ibi inveniatur: nam negatur suppositum, quod Impp. ibi speciale quid statuere debuerint vel voluerint, notumque est sæpe unâ lege repeti, quod aliis jam decisum, vel ipso etiam naturæ lumine clarum est. Demum cum dicatur ibidem *vel quamcunque aliam causam*, sequeretur juxta adversarios, non tantum propter restitutionem in integrum, sed etiam ob pecuniam non numeratam, rescissionem ex *L. 2. C. de rescin. vend.* nullitatem contractus &c. adiri necessariò debere Judicem domicilij: quod falsum esse ex dictis constat.

179. Ex dictis consequens est I. quod cum Felin. Dec. Rom. Lap. ac alijs tradit Covarr. *l. c.* posse Episcopum loci, in quo contractus initus est, etiam cum extraneo, in juramento, quod contractui adjectum est, dispensare eum in finem, ut contractus impugnari & rescissio peti possit. Unde non apparet, quo jure Caldas *L. si curatorem 3. C. de in integr. rest. n. 31.* dicat, cavendum

dum esse ab hac Romani & Lapi doctrina, cum tamen ipse *l. c. n. 30.* tradat, in loco contractus restitutionem in integrum peti posse: nec enim ratio reddi potest, cur Judex loci contractus hanc restitutionem facere valeat, & non etiam Episcopus ejusdem loci juramentum ad eum finem relaxare: ideo enim Judex contractus restituere in integrum potest, quia potest ad contractum observandum compellere; atqui hoc ipsum potest Episcopus per censuras, si opus fuerit. Quin tradunt Felin. Alex. Jas. Bald. & Castr. apud Oliva *cit. q. 22. n. 12.* posse coram Episcopo, qui absolutionem à juramento dedit, agi ad ipsam rescissionem contractus jurati etiam inter laicos initi: eò quòd Judex preparatorij sit etiam Judex causæ preparatæ. *L. Ordmarij 13. C. de rei vind.* Verùm hanc doctrinam non immeritò rejicit Covarr. *l. c. n. 8.* & ipsa praxis: nam absolutio à juramento, quæ purè dependet à potestate spirituali, absolventi non tribuit jurisdictionem ad cognoscendum de re purè temporali inter laicos. Neque simpliciter & absolutè verum est, Judicem causæ preparantis esse Judicem etiam causæ preparatæ: ut probat *Lex 1. C. ad exhibend.* Neque contrarium asseritur *cit. L. 13. C. de R. V.* nam in casu hujus legis Judex causæ preparatorix erat simul Judex competens ad causam preparatam, ut notat Covarr. *l. c.* Consequens est 2. quòd quis repetere possit indebitum, ubi illud solvit, tametsi non sit forum rei. *L. qui loco 27. ff. de conduct. indeb.* & ibi Gloss. Costald. in *L. 19. §. si quis. ff. de Judic.* Matth. Steph. *L. 1. de Jurisd. c. 29. n. 29.*

S. III.

An debitor in loco Contractus conveniri possit, si ibi non reperiatur.

SUMMARIUM.

180. Nemo in loco contractus conveniri potest, nisi ibi reperiatur.
181. Nisi sit simul locus domicilij.

182. Aut ibi se responsurum promiserit debitor & foro domicilij renuntiavit.

183. Aut, ut quidam volunt, ibi bona sita non habeat.

184. Aut agatur de ratiocinijs publicis, vel etiam privatis.

185. Conveniri in loco contractus debitor non potest, tametsi alibi contumaciter latitet. Poterit tamen immissio in ejus bona fieri.

186. Hæres etiam absens prosequi tenetur litem à defuncto in loco contractus cœptam.

187. Studiosi absentes ad locum Academiae citari possunt ob debita ibi contracta.

180. Neminem in loco contractus conveniri posse, nisi ibi reperitur, certum est ex *C. Romana 1. §. 3. de For. com. v. nisi inveniatur ibidem*, & *L. hæres 19. ff. de Judic. prin. v. si ibi inveniatur*: ubi licet solum agatur de hærede, mox tamen §. 1. loquitur J.C. universim de contractibus & quasi contractibus, de quibus eandem clausulam intelligendam esse, quæ est de hærede, tradit ibi Gloss. communiter recepta ad §. *si quis v. debeat*. At non est necesse ad hoc, ut conveniri in loco contractus possim, me in eodem loco aliquamdiu manere: nam conveniri possum, si post contractum initum recessi, ac postea eodem redij, quamvis denuo discessurus, ut post Castr. tradit Barbof. *in cit. L. 19. §. proinde n. 22.* ac verissimum esse dicit Oliva *l. c. n. 22.* quia Jura absolute statuunt, contrahentem in loco contractus conveniri posse, si ibi inveniatur; nec distinguunt inter permanentem & ex intervallo redeuntem. Favori solum nundinarum datum est *L. 1. C. de Nundin.* ut ad eas venientes de debitis alio tempore contractis conveniri nequeant: quamvis conveniri queant de ijs, quæ ijs ipsis nundinis contraxerunt.

181. Varias tamen limitationes hæc assertio patitur. Nam
I. conveniri absens ratione contractus potest, si locus contractus sit simul domicilij: quia tunc Judex loci procedere contra absen-
T
tem

tem potest tanquam contra subditum ratione domicilij; contra subditum enim etiam absentem procedi posse notum est.

182. II. Conveniri contrahens in loco contractûs etiam absens potest, si ibi se responsurum promisit, simulque foro domicilij expressè renuntiavit. Gloss. 1. & 2. in *L. 1. ff. si quis in jus voc. non jer.* quam celebratissimam esse & omnes eam secutos ait Covarr. *c. 10. pract. qq. n. 5.* & usu judiciorum servari ex Alber. testatur Guttier, *p. 3. de Juram. confirm. c. 16. n. 4.* Ex quo cum eadem Gloss. 1. communiter inferunt (absque causa refragante Barbosa in *L. 19. §. 1. ff. de Judic. n. 46.*) quòd licet in contractibus regulariter locum non habeat remissio, contrarium tamen fit in hoc speciali casu renunciationis. Quin cum Baldo in *L. cum Artemidoram 4. C. ut in poss. legat. n. 5.* contendit Barbosa, *c. n. 49.* ad hunc effectum non esse necesse, ut quis expressè promittat, se responsurum in loco contractûs, sed sufficere, si renuntiet proprio foro domicilij. Hæc porro renunciatio omnino necessaria est, neque absque ea sufficet promissio de respondendo in loco contractûs: quia hæc promissio solum procedit sub clausula Jure communi expressa *si ibi inveniatur.* Covarr. *l. c. n. 6.* Barbof. *cit. n. 45.* Oliva *l. c. n. 25.* Nisi juramento firmata fuerit: tunc enim absque speciali renuntiatione fori proprii poterit promittens conveniri. Covarr. *cit. n. 6.* Guttier. *l. c. n. 5.* Matth. Steph. *L. 1. de Jurisd. c. 29. n. 39.* post Socin. Felin. Roman. Bern. Diaz. ac alios, *arg. auth. § qui C. de bon. auct. Jud. poss. C. 28. § C. Ex rescripto 9. de Jurejur.* Similiter si debitor in casum, quo in mora erit, se ad obstagia sive se sistendum personaliter aliquo in loco obligavit, poterit ad eum locum citari, licet ibi non inveniatur. *cit. C. 9. de Jurejur. & ibi Gloss. Guido Papa decis. 61. n. 2.* Coler. *de process. execut. p. 2. c. 1. n. 88.* Steph. *l. c. n. 41.* Zanger. *de Excep. c. 1. p. 2. n. 187.* Gaill. *L. 2. obs. 45. n. 2. & L. 2. de Pace publ. c. 2. n. 5. § 6.* An hanc renuntiationem facere possit etiam Clericus, controversum est. Negandum censeo cum Oliva *l. c. n. 27.* contra Mar. Socin. Barbof. *l. c. n. 224.*

ae alios : quòd enim in loco contractus conveniri coram Ju-
dice Ecclesiastico possit, si ibi inveniatur, habetur ex lege *cit. C. 1.*
§. 3. de For. com. ut autem etiam absens conveniri posset, de-
beret id fieri ex renuntiatione sui fori & prorogatione jurisdic-
tionis alieno Episcopo facta: at hanc facere absque consensu
proprij sui Episcopi non potest. *C. significasti. 18. de For. comp.*
Quam prohibitionem renuntiationis impudenter stultitiæ dam-
nat Cuiacius *ad Afric. tr. 7. in L. trajectitia 23. ff. de O. & A.*

183. III. Limitant Bart. *in cit. L. 19. §. 1. in fine* & Bern. Diaz
reg. 397. v. septimo fallit, dicendo, remittendum esse debitorem
ad locum contractus, si ibi non habeat bona, in quæ immissio fieri
possit. Verum hoc non immeritò reprobant Covarr. *l. c. n. 4. v.*
tertio subinfertur, & Barbof. *l. c. n. 33.* cum Angel. Castr. Fulgos. ac
communi aliorum: quia contrarium desumitur ex *cit. C. 1. §. 3. de*
For. comp. in 6.

184. IV. Limitat Covarr. *l. c. v. quarto illud* cum Felin.
Franc. Marian. ac communi DD. asserendo, si agatur de reddenda
ratione administrationis, administratorem cogi posse ad re-
spondendum in loco administrationis, tametsi ibi non inveniatur,
juxta *L. 1. §. 2. C. ubi de ratioc. agi oport.* Quod quidem omnes
admittunt, si agatur de publicis ratiocinijs, per text. ex-
pressum *cit. L. 2. §. L. fin. C. ubi quis de Curiali.* Sed, si agatur
de ratiocinijs privatis, id cum Angel. Imol. Domin. ac alijs ne-
gant Barbof. *in cit. L. 19. §. 1. n. 75.* Zanger. *p. 2. de Except. c. 1.*
n. 77. & Matth. Stephani *p. 1. de Jurisd. c. 29. n. 37.* Moventur
cit. L. 1. C. ubi de ratioc. Verum hæc potius contraria est:
nam absolutè dicit; *eum, qui aliena negotia sive ex tutela sive ex*
quocunque alio titulo administravit, ubi hæc gessit, rationem oportet
reddere, ubi agit de rationibus privatis, nec distinguit inter casum,
quo administrator invenitur in loco gesti negotij, & quo non
invenitur. Afferunt quoque *L. cum proponas 9. C. de bonis auct.*
Judic. sed nihil patrocinatur: solum enim ibi dicitur, eum, quem
ex administratione negotiorum obligatum habes, conveniri à te

posse adito rectore provinciæ, videlicet si ille in provincia administrationem gessit. Neque hanc restrictionem ad rationes publicas patitur titulus generaliter conceptus *ubi de ratiocinijs tam privatis quàm publicis agi oportet*, nec verba *cit. L. 1. si ve ex quocunque alio titulo*, nec text. *L. 36. in fin. & L. 45. pr. ff. de Judic.* ut observant Hillig. *ad Don. L. 17. c. 14. lit. K. & Brunnem. in cit. L. 1. n. 4.*

185. V. Limitant Felin. *in cit. C. 1. n. 22. Diaz reg. 397. v. 11.* ac alij, tenentes, posse debitorem in loco contractus conveniri etiam absentem, si contumaciter latitat. Verùm hanc limitationem bene reiiciunt post Franc. & Ripa, Covarr. *cit. n. 4. v. tertio subinfertur*, & Barbof. *l. c. à n. 6.* quia *cit. C. 1. §. 3.* Judicij contractus tantùm permittitur, ut decernere possit immisionem in bona, quæ latitans habet extra locum contractus, & ut immisionem facere possit in bona, quæ habet in loco contractus. Nec favet adversarijs, quam allegant, *L. consentaneum §. C. quom. & quand. Jud.* Quia loquitur solùm de eo absente, qui citatus fuit, dum adhuc præsens esset. Et hoc solùm dicit Baldus *in cit. L. 8. not. 8.* quem proinde malè pro se allegant. Poterit tamen immissio in ejus bona fieri, ut infra dicetur *n. 200.*

186. VI. Limitatur quoad hæredem debitoris; nam si defunctus judicium in loco contractus accepit, seu litem cum creditore ibi contestatus fuit, tenebitur ejus hæres ibidem processum reassumere & continuare, tametsi ibi non reperiatur. *L. si is. 34. ff. de Judic.* quia per litis contestationem perpetuatur jurisdictio Judicis aditi. *cit. L. 34. & L. 30. ff. eod. L. & quia 5. ff. de Jurisd.* nec hæredis causa potior aut melior esse debet, quàm defuncti. *L. hæredem 59. ff. de R. J. L. an vitium 5. ff. de div. & temp. præscript. Zanger. l. c. n. 120. Carpz. L. 2. resp. jur. Sax. resp. 30. n. 10.*

187. VII. Denique limitant quoad Studiosos, qui relictis in loco Academiae debitis discedunt insalutato hospite, nec cautionem, nec suppellectilem relinquendo, unde creditoribus satisfiat. Hos citari à Rectore Magnifico posse, ubicunque locorum sint, tra-

tradunt Zaf. in L. ult. ff. de Jurisd. Matth. Stephani l. c. n. 33. & 34. Haunold. tom. 5. de Just. tr. 1. n. 358. eò quòd, dum immatriculantiur, promittunt, quòd se sistere velint, quando citantur à creditoribus vel Rectore.

§. IV.

An conveniri in loco Contractus possit, qui in alium locum solutionem condixit.

SUMMARIUM.

188. *Contrahens non in loco contractus, sed in illo, in quem solutionem condixit, conveniendus est.*
189. *Dummodo pactum de solutione alibi facienda contractui immediate fuerit adjectum.*
190. *Procedit assertio etiam de Clericis.*
191. *Quando debitor promisit respondere, ubicunque fuerit inventus, regulariter ubique conveniri potest.*
192. *Promittens solvere, ubi creditor voluerit, conveniri solum potest in loco domicilij vel contractus, nisi aliunde desumatur, quòd voluerit se obligare ad quocunque forum.*
193. *Promittens solvere in certo loco vel ubicunque creditori placuerit, conveniri solum potest in loco nominato, & locis non multum distantibus.*
194. *Qui promisit solvere Monachij & Ingolstadij, conveniri utrobique potest, sed non ad totam utroque in loco summam.*
195. *Ad totam verò summam utrobique, si promisit solvere Monachij vel Ingolstadij. Estque tunc electio fori penes creditorem. Sicuti est inter Forum Contractus & Domicilij.*
196. *Qui non solvit in loco, in quo solvere promisit, conveniri potest in loco Contractus vel Domicilij.*
197. *Quoad formam contractus, interpretationem, ac vim obligandi, attenditur locus, in quo is initus fuit, non in quem destinata est solutio.*

188. Contrahentes non in loco contractus conveniri possunt, sed in illo, in quem destinata est solutio, apertum est ex *C. dilecti* 17. *de For. comp.* ibi: *quia etsi fuisset privilegium tale (ut extra patriam conveniri non possent) concessum, non tamen prodesset illis, qui se certo loco respondere, vel solvere adversarijs promiserunt, cum ibi, & ubi domicilium habent, valeant conveniri.* Ratio est: *quia contraxisse unusquisque in eo loco intelligitur, in quo ut solveret, se obligavit. L. 21. ff. de O. & A. & contractum non utique eo loco intelligitur, quo negotium gestum sit, sed quo solvenda est pecunia. L. 3. ff. de reb. auct. Jud. poss.* Et quidem conveniri in loco solutioni faciendae destinato etiam advena potest, quamvis statim inde discessurus. *Gloss. in C. 1. §. nec etiam de For. comp. in 6. v. respondere, & ibid. Dominic. & Franc. Barbof. in cit. §. proinde n. 131. Oliva cit. q. 22. n. 35. cum Bart. Perusino. Aretin.*

189. Ut tamen debitor non in loco contractus, sed destinatione solutionis conveniri possit, juxta *Felin. in C. ult. de For. comp. n. 17. & Butr. ibid. n. 12. Dec. in L. si convenerit ff. de Jurisd. col. 22. v. tertio predicta*, ac alios, necesse est, pactum de solutione alibi faciendae contractui in continenti adjectum fuisse: si enim fieret hoc pactum solum ex intervallo, vi illius conveniri quidem is posset etiam in loco destinatione solutionis, non tamen excluderetur locus contractus, sed conveniri in utroque posset. Necesse insuper est, ut reus ibi inveniatur, ubi solvere promisit. *Dec. l. c. n. 23. ubi id dicit esse receptum, Covarr. cit. c. 10. pract. n. 6. v. undecimo, Barbof. in L. 19. §. 1. de Judic. n. 51.* Cum enim censetur quisque contraxisse ibi, ubi solvere promisit, ut modo diximus ex *L. 21. ff. de O. & A.* in loco autem contractus juxta dicta *n. 180.* nemo conveniri possit, nisi ibi reperiat, consequens est, nec in loco solutioni destinato conveniri posse, nisi ibi reperiat. Si tamen non tantum hic solvere, sed etiam hic se sistere iudicio promisit, causa huc remittenda erit, & respondere hic tenebitur promissor, tametsi hic non reperiat. *Covarr. l. c. v. duo.*

duodecimò cum Bald. Jaf. Dec. Rip. Felin. Curt. Jun. *arg. L. 7. §. 1. ff. qui satisd. cog.* Idem dicendum est, si certo loco solvere promisit, simulque foro proprio renunciavit. Covarr. *l. c. n. 5. v. sextò*, Barbof. *l. c. n. 56.* cum communi, & patet ex dictis *n. 182.* Idem denique dicendum existimat Covarr. *l. c. n. 6. v. decimò tertio* cum Innoc. Bald. Dec. Jaf. Alciat. ac alijs, de casu, quo quis solvere promisit certam pecuniæ quantitatem certo loco & tempore, v. g. Ingolstadij in nundinis S. Mauritij, posséque in his nundinis hîc conveniri, etsi hîc non reperiatur, & remissionem huc faciendam esse: eò quòd per dolum censeatur abesse, si constituto tempore ac loco non adfuerit, ac propter dolum judicetur adesse, sicut quoad effectum conventionis censeatur possidere, qui dolo desit possidere. *L. is qui dolo, & L. si autem §. 1. ff. de rei vind.* Verum contra hanc doctrinam meritò insurgunt Barbof. *in cit. §. 1. n. 40.* & Oliva *l. c. n. 38.* nam *cit. C. 1. §. 3. de For. comp. in 6.* contra absentes, *si fortè malitiosè seipsos occultent* (ut ait Pontifex) *ne citatio perveniat ad eosdem*, solum permittitur Judici contractus decernere faciendam immisionem in possessionem bonorum, quæ alibi habent.

190. Quod modò dixi, posse, qui solutionem condixit in certum locum, ibidem conveniri, etiam de Clericis procedit: etsi enim juxta dicta *n. 182.* non possint absque licentia proprii Episcopi prorogare jurisdictionem alieno; hoc tamen solum verum est de prorogatione directâ, non item de indirectâ, quæ fit, dum in aliena Dicecesi delinquant, contrahunt, vel solvere promittunt: horum enim si quid fiat, jurisdictionem in ipsos alieno Episcopo Canones concedunt *C. 17. & ult. ac C. 1. §. 3. in 6. de For. comp.* ut dixi suprâ *n. 168.*

191. Quid autem tenendum sit, quando solutio condicitur in locum incertum, aut certum quidem, sed multiplicem & varium, anceps quæstio est, ad quam ritè decidendam multiplicem casum statui oportet. Primus est, quando debitor promittit respondere & solvere, ubicunque fuerit inventus. Asserunt hîc

hîc Bart. Fulgos. Jaf. Dec. in *L. si convenerit. 13. ff. de Jurisd. Pa-*
nor. Butr. Felin. in C. 1. de Judic. ac passim alij, posse creditorem,
 in quocunque loco debitorem invenerit, solutionem exigere;
 dummodo, ut aiunt, locus sit tutus. Addendum est: dummo-
 do notabile damnum ex solutione v. g. hîc facienda debitori non
 nascatur, prout fieret, si hîc pecuniam sub usuris mutuam sume-
 re, aut cum impensis è loco domicilij eam petere, aut sua vendere
 deberet &c. ac interim creditoris parum interfit hîc vel alibi so-
 lutionem fieri. Variant quidem circa hunc casum opiniones
 DD. uti videre est apud Mar. Socin. in *C. dilecti de For. comp. n.*
31. & Ripa in C. 1. de Judic. n. 71. sed standum videtur communi
 sub dictis limitationibus.

192. Alter casus est, quando debitor promisit respondere
 aut solvere, ubicunque creditor voluerit. Hîc Bart. in *L. Titium*
S. tutores. ff. de adm. tutor. n. 1. Panor. Butr. Jaf. Dec. ac com-
 munis aliorum tenent, posse ubivis locorum, ubi inventus fuerit,
 conveniri. Possè verò vi hujus pacti *respondebo aut solvam, ubi-*
cunque voluerit creditor, conveniri ibi, ubi repertus non fuerit,
 neminem, qui asserat, inveni. Foret profectò hoc nimis on-
 erosum debitori, ac idcirco censendum non est, quòd se sic obli-
 gare voluerit; sed solùm quòd secundùm leges, quæ eum conve-
 niri non permittunt in loco contractûs vel destinatæ solutionis,
 nisi ibi fuerit inventus. Nisi fortè expressè promiserit, se ubi-
 vis, ubi voluerit creditor, compariturum; ut post Bald. notat
 Jaf. in *cit. L. 18. n. 41.* E contrario cum eod. Bart. in *cit. L. 18.*
n. 4. Duar. Costald. Donell. ac alijs, sustinent Matth. Stephani
L. 1. de Jurisd. c. 29. n. 12. Treutler. *vol. 1. diss. 23. th. 3. lit. G.*
 & Bachov. *ibid.* Brunnem. in *L. un. C. ubi conven. qui cert. loc. à*
n. 7. generalitatem pacti, quo debitor respondere promittit, ubi-
 cunque conventus fuerit, restringi ad locum habilem & idone-
 um, videlicet domicilij & contractûs: eò quòd censendum sit,
 hanc tantùm mentem promittentis fuisse, sicut alia non est, quàm
 hæc, si indefinitè promittit, se responsurum & satisfacturum:
 cum-

cumque id solum spectetur, ne facultas agendi intercidat, satis esse debere creditori, si possit experiri illis locis, quibus aliàs jus est. Et sic explicandos esse autumant textus *L. 43. ff. de Judic. & L. 43. ff. de constit. pecun.* ubi dicitur, ubique peti posse, & quocumque loco: quocumque videlicet agi potuisset, si locus adjectus non fuisset. Hæc sententia valde probabilis est: nisi quis expressè renuntiavit foro domicilij & contractus, aut alijs ex signis constet, quòd debitor per illam verborum generalitatem voluerit se obligare ad respondendum etiam extra duplex illud forum.

193. Tertius casus est, quando debitor dicit creditori Ingolstadij: *solvam Monachij vel ubicunque tibi placuerit.* Asserunt hinc Butr. in *C. 1. de Judic. col. 12.* Panor. *n. 22.* Ripa *n. 71.* ac communis teste Mar. Socin. *l. c. n. 30.* posse conveniri solum Monachij & locis æquè distantibus, non verò remotioribus. *arg. C. 15. de Rescript. & Clem. 2. de procurat.* Conveniri posse quocumque loco etiam remotiore cum Imola & Dec. affirmant Zanger. *de Except. c. 1. p. 2. n. 154.* ac alij nonnulli. Conciliat Barbosa *l. c. n. 153.* dicens, conveniri posse etiam in remotioribus, dummodo sint in eadem provincia. Quod etsi probabile sit, videtur tamen standum esse primâ sententiâ, cum ob auctoritatem DD. tum quòd mens debitoris non videatur esse ad quemcunque locum remotissimum, etiam in eadem provincia, ad quem accedere non solet, se obligare.

194. Quartus est, quando promittit debitor solvere Monachij & Ingolstadij. In utroque loco solutionem posse exigi, dubium non est. Non tamen utrobique integra summa, v. g. centum, peti poterit, sed 50. Monachij, & 50. Ingolstadij: nam, ut ait JC. *L. 2. §. 4. ff. de eo, quod cert. loc.* si quis stipulatur, *Ephesi & Capua, hoc ait, ut Ephesi partem & Capua partem petat;* cum natura copulæ sit æqualiter distribuere copulata. *L. reos 11. §. 1. ff. de duob. reis.* Socin. *l. c. n. 29.* Ripa *l. c. n. 69.* Hinc si tota summa alterutro in loco peteretur, obstaret exceptio *plus loco petitionis.* *L. 4. ff. de eo, quod cert. loc.* nisi adjunctum fuerit *in solidum;* tunc enim exceptione summæ uti debitor non poterit.

195. Quintus est, quando dicit debitor, se soluturum Monachij, vel Ingolstadij. Utrobique seu alterutro in loco tunc agi poterit, & quidem ad integram summam, cum utrobique contraxisse censendus sit. *L. 21. ff. de O. & A. Socin. l. c. n. 28. Zanger. l. c. n. 134.* Cujus verò sit electio, creditoris, ubi convenire velit; an debitoris, ubi conveniri, dubitatur. Respondetur: et si in alternativis electio sit penes debitorem quoad res alternative debitas *reg. 70. Jur. in 6. & L. plerumque ff. de jure dotium:* quoad locum tamen exigendi arbitrium est penes creditorem. *cit. L. 2. §. 3. ff. de eo, quod cert. loc. dari oport. C. dilecti 17. de For. comp.* ita tamen, ut antequam creditor exigat, debitor alterutro, quo maluerit, loco solvere possit. *cit. §. 3. v. & generaliter.* Pariter in arbitrio actoris est, debitorem convenire in loco contractus vel domicilij, aliòve, ubi respondere vel solvere promisit. *Arg. L. 19. §. ult. & L. 52. §. 3. ff. de Judic. L. 25. pr. C. de Ep. & Cler. & ibi Bald. Afflict. decis. 257. Zanger. l. c. n. 205.* cum forum ex contractu vel quasi acquisitum non tollat forum domicilij, sed forum foro accumulet. *C. 8. & 20. de For. comp. & ibi Canonistæ.* Ibi tamen finem accipere debet actio, ubi fuit intentata, cum sit locus præventioni, quæ fit per solam citationem. *L. pen. ff. de petit. hered. & L. si quis 7. ff. de Judic.*

196. Quæstio superest, ubi conveniendus sit debitor, qui non solvit certo loco, quo solvere promisit. *Arbitrariâ actione & in alio loco potest conveniri,* respondet Imp. *L. un. C. ubi conven. qui cert. loc.* Sed dubitatur etiamnum, an ubivis, ubi reperitur, conveniri possit. Negandum est cum communi DD. quia adjectus locus facere non potest, ut ibi conveniatur, ubi aliàs nullo adjecto loco non conveniretur. Igitur conveniendus est in loco domicilij vel contractus: eritque tunc Judicis æstimare, quanti intersit actoris vel rei, destinato loco factam non esse solutionem. *L. 3. ff. de eo, quod cert. loco.*

197. Caterùm quæ hætenus dicta sunt de conveniendo reo non in loco contractus, sed in loco destinatae solutionis, so-

lum procedunt de ipsa conventionem : nam quoad reliqua consideratur locus ipsius contractus, videlicet quoad ejusdem solemnitates, vim obligandi, interpretationem &c. ita ut quoad ista observanda sint statuta loci, in quo contractus est initus. Bart. in *L. cunctos populos de SS. Trin. n. 16.* Bald. in *L. 1. C. ne fil. pro patr. n. 5.* Alex. *L. 5. conf. 41. n. 4.* & in *C. ult. de For. comp.* Panor. *n. 3.* Butr. *col. 5.* Felin. *n. 18.* Patet ex *L. si fundus 6. ff. de eviction.* Nec obstat, quod dicitur *L. 21. ff. de O. & A. contractis* unumquemque intelligi in loco, in quo ut solveret, se obligavit: hæc enim est solum fictio juris quoad facultatem conveniendi, re ipsa autem contractus celebratur, ubi verba profertur, vel scriptura fit, quibus contrahitur. Panor. & Felin. *l. c.* Dec. Jaf. ac alij apud Barbof. in *cit. §. proinde n. 64.* Ex quo contra Bald. & Tiraq. communiter inferunt, gabellam, sicubi ex contractu solvitur, solvendam esse in loco contractus, non destinatae solutionis.

§. V.

Quomodo contra debitorem in loco Contractus procedendum sit.

SUMMARIUM.

198. *Contra contrahentem citatum in loco contractus procedi potest, tametsi absens sit.*
 199. *Si non comparet intra terminum præfixum, contumax habetur.*
 200. *Si ante citationem abijt, compelli non potest ad se sistendum iudicio, nisi in loco contractus domicilium habeat.*
 201. *Immissio ex secundo decreto contra absentem prius non citatum facienda non est.*

198. De peregrino hîc sermo est, seu illo, qui extra locum sui domicilij contrahit: si quis enim in loco domicilij contrahat, vel ibi ratione contractus alibi celebrati conveniatur, agi adver-

sus eum potest tanquam contra inquilinum & subditum, tametsi absens sit, ut dictum est supra n. 104. De peregrinis igitur agendo dicendum est, posse ipsos citari, si in loco contractus reperiantur. Quod si comparuerint, & litem contestati fuerint, procedi contra eosdem potest etiam ad sententiam definitivam, haud secus, quam si domicilium ibi haberent & subditi essent. *L. consentaneum 8. C. quom. & quan. jud. L. si is 34. jun. Gloss. fin. ff. de Judic.* Quin procedi contra eosdem ad sententiam definitivam potest in ijs causis, in quibus opus non est litis contestatione, dummodo, cum praesentes essent, legitime citati fuerint. Barbol. in *L. 19. §. 1. ff. de Judic. n. 31. Oliva p. 3. Fori Eccl. q. 22. n. 66.* cum Innoc. Ant. Panor. Aret. ac alijs. Non tamen executio in bonis alibi sitis fieri potest per Judicem contractus, sed per literas ad Judicem loci, ubi bona sita sunt, petenda est executio. *L. 15. §. 1. ff. de re judic. & C. postulasti. 14. de For. comp.*

199. Quod si advena in loco contractus post citationem ibi factam in termino non comparuerit, & litem non fuerit contestatus, etsi ad sententiam definitivam procedi nequeat in causis, in quibus litis contestatione opus est, contumax nihilominus habendus est tam quoad personam quam quoad causam, & idcirco per multas vel incarcerationem, ac in foro Ecclesiastico per censuras, compelli poterit ad litem contestandam. *C. 2. & 3. Ut lite non contest.*

200. Si verò ante citationem e loco contractus abiit, cogi non poterit ad ibi comparendum vel per se vel per procuratorem, ut dixi n. 180. cum varijs tamen limitationibus à n. 181. Idque etiam locum habet in casibus, quibus sine litis contestatione procedi ad sententiam definitivam potest, ut contra Ant. de Butr. tradit recepta DD. apud Covarr. c. 10. pract. n. 3. Ratio patet: quia ad sententiam definitivam contra absentem procedi non potest, nisi ob contumaciam; qui autem non comparet in loco contractus, non est contumax, nisi ante abitum fuerit citatus *C. 1. §. 3. de For. comp. in 6.* ac idcirco ad sententiam censuræ, banni, similesque

lesque poenas personam concernentes procedi non potest. Poterit tamen in absentis bona, quæ in loco contractus habet, immissio ex primo decreto fieri, si post literas requisitorias ad Judicem domicilij datas non comparuerit. *cit. C. 1. §. 3.* Aliud de subtilitate Juris civilis dicendum existimat Castr. apud Barb. *l. c. n. 12.* eò quòd axioma sit, neminem conveniri in loco contractus, nisi ibi inveniatur. Verùm sensus hujus axiomatis duntaxat est, non posse procedi contra debitoris personam, nec contra ejus bona extra locum contractus sita, nec invitum trahi ad locum contractus debere; non verò locum habet de bonis in loco contractus sitis, ut explicat Covarr. *l. c. n. 4.* Quòd si bona non habet in loco contractus, decerni immissio poterit in ea, quæ habet alibi, ac propterea alterius Judicis, sub quo bona sita sunt, brachium implorari debet, ut dictum est suprà *n. 185.* & fusè probat Barbof. *l. c. à n. 15.*

201. Sed an in dicto casu, si videlicet debitor à loco contractus absens est, & ante abitum citatus non fuit, immissio ex secundo decreto in ejus bona fieri possit, controversum est. Negandum videtur cum Castr. *in cit. L. 19. ff. de Judic. §. 1.* Covarr. *cit. c. 10. n. 4.* ac alijs: quia ad hanc immisionem requiritur vera contumacia, quam non committit is, qui apud hunc Judicem se non tenetur defendere, forètque aliàs nullum discrimen inter eos, qui tantum ratione contractus sortiuntur forum, ac illos, qui simpliciter subditi sunt ratione domicilij: cum tamen juxta *cit. C. 1. §. 3.* & communem DD. discrimen faciendum sit. Quæ porrò differentia sit inter primum & secundum decretum, traditur *C. ult. §. in alijs Ut lite non contest. & C. 1. ac 2. de eo qui mitt. in possess.*

CAP.